

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM**

ĐẶNG THỊ HÙNG

**VẬN DỤNG QUAN ĐIỂM DẠY HỌC GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ
KHI DẠY HỌC CHƯƠNG “DÒNG ĐIỆN KHÔNG ĐỔI” –
VẬT LÝ 11- THPT NHẪM PHÁT HUY TÍNH TÍCH CỰC,
TỰ LỰC CHO HỌC SINH MIỀN HẢI ĐẢO**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

THÁI NGUYÊN, NĂM 2013

Số hóa bởi Trung tâm Học liệu – Đại học Thái Nguyên

<http://www.lrc-tnu.edu.vn>

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

ĐẶNG THỊ HƯNG

**VẬN DỤNG QUAN ĐIỂM DẠY HỌC GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ
KHI DẠY HỌC CHƯƠNG “ DÒNG ĐIỆN KHÔNG ĐỔI” –
VẬT LÝ 11- THPT NHẪM PHÁT HUY TÍNH TÍCH CỰC,
TỰ LỰC CHO HỌC SINH MIỀN HẢI ĐẢO**

Chuyên ngành: Lý luận và phương pháp giảng dạy Vật lý

Mã số: 60 14 01 11

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC GIÁO DỤC

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS Tô Văn Bình

THÁI NGUYÊN, NĂM 2013

Số hóa bởi Trung tâm Học liệu – Đại học Thái Nguyên

<http://www.lrc-tnu.edu.vn>

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu, kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa có ai công bố trong một công trình nào khác.

Thái Nguyên tháng 5 năm 2013

Tác giả

Đặng Thị Hưng

LỜI CẢM ƠN

Tác giả xin tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới thầy giáo cũng là thầy hướng dẫn khoa học PGS – TS Tô Văn Bình, thầy luôn tận tình hướng dẫn, động viên và giúp đỡ tác giả hoàn thành luận văn này. Với tác giả, thầy là tấm gương sáng về thái độ nghiêm túc, tinh thần làm việc cần mẫn, lòng nhiệt tình say mê trong nghiên cứu khoa học, lòng nhân ái, tận tình quan tâm bồi dưỡng các thế hệ học trò.

Tác giả xin trân trọng cảm ơn Ban Giám Hiệu, khoa Sau Đại học, Ban Chủ nhiệm Khoa Vật lí trường ĐHSP Thái Nguyên, Ban giám hiệu cùng các thầy cô giáo trường THPT Hải Đảo, Trường THPT Trần Khánh Dư, Trường THPT Quan Lạn đã rất nhiệt tình giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu khoa học và làm luận văn.

Và trên hết, tác giả xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc tới gia đình, các đồng nghiệp, các bạn cùng các học viên lớp cao học Lý K19 luôn luôn tận tình, động viên, giúp đỡ, tạo điều kiện cho tôi trong suốt thời gian nghiên cứu, hoàn thành luận văn

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2013

Tác giả

Đặng Thị Hưng.

MỤC LỤC

Trang

Mục lục.....	i
Danh mục các kí hiệu, các chữ viết tắt.....	ii
Danh mục các bảng	iii
Danh mục các hình vẽ, đồ thị.....	iv
MỞ ĐẦU	1
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN CỦA VIỆC VẬN DỤNG QUAN ĐIỂM DẠY HỌC GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ NHẪM PHÁT HUY TÍNH TÍCH CỰC, TỰ LỰC CHO HỌC SINH.....	5
1.1 Tính tích cực nhận thức và tự lực trong học tập.....	5
1.1.1 Tính tích cực nhận thức	5
1.1.2 Tính tự lực học tập	8
1.1.3 Mối quan hệ giữa tính tích cực nhận thức, tính tự lực trong học tập ..	13
1.1.4. Các biện pháp rèn luyện tính tích cực nhận thức và tính tự lực trong học tập cho HS.....	13
1.2. Quan niệm về dạy và học.	14
1.2.1 Bản chất của hoạt động dạy.	14
1.2.2 Bản chất của hoạt động học	15
1.2.3 Sự tương tác trong quan hệ dạy và học.....	16
1.2.4. Các phương pháp dạy học theo xu hướng tích cực.....	17
1.2.5. Quan điểm DH GQVĐ.....	19
1.2.6. Mối quan hệ giữa tính tích cực, tự lực và năng lực giải quyết vấn đề.....	20
1.3. Thực trạng dạy- học theo hướng phát huy tính tích cực, tự lực của HS ở miền hải đảo.	21
1.3.1 . Đặc điểm của HS Hải Đảo.....	21
1.3.2. Thực trạng DH bằng quan điểm GQVĐ nhằm phát huy tính tích cực, tự lực của HS ở trường THPT	22

1.5.3 Thực trạng phương tiện dạy học và việc sử dụng chúng trong DH.....	23
KẾT LUẬN CHƯƠNG 1.....	26
Chương 2. VẬN DỤNG QUAN ĐIỂM DH GQVĐ NHẪM PHÁT HUY TÍNH TÍCH CỰC, TỰ LỰC CHO HỌC SINH MIỀN HẢI ĐẢO KHI DẠY HỌC MỘT SỐ KIẾN THỨC CỦA CHƯƠNG “DÒNG ĐIỆN KHÔNG ĐỔI” – VẬT LÍ 11	27
2.1. Vận dụng quan điểm DH GQVĐ nhằm phát huy tính tích cực, tự lực của HS ở trường THPT Hải Đảo.....	27
2.1.1. Đặc điểm dạy học vật lí	27
2.1.2. Vận dụng quan điểm DH GQVĐ trong dạy học vật lí nhằm phát huy tính tích cực, tự lực của HS ở trường THPT Hải Đảo.....	29
2.2. Nội dung, cấu trúc, đặc điểm chương “Dòng điện không đổi”- Vật lí 11	33
2.2.1 Nội dung chương “Dòng điện không đổi”- Vật lí 11	33
2.2.2. Sơ đồ cấu trúc nội dung chương “Dòng điện không đổi”- Vật lí 11	35
2.2.3. Đặc điểm của chương.....	36
2.3. Vận dụng quan điểm DH GQVĐ khi dạy học chương “Dòng điện không đổi”- Vật lí 11 nhằm phát huy tính tích cực, tự lực của HS ở trường THPT Hải Đảo.....	36
2.3.1 Tiến trình DH bài “Định luật Ôm đối với toàn mạch”	36
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2.....	67
Chương 3. THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM.....	69
3.1 Mục đích của thực nghiệm sư phạm	69
3.2. Nhiệm vụ của thực nghiệm sư phạm.....	69
3.3. Đối tượng và PP thực nghiệm sư phạm.....	69
3.3.1 Đối tượng TNSP	69
3.3.2. Chọn giáo án dạy TNSP.....	70
3.3.3. GV cộng tác:	70
3.3.4. Lịch lên lớp	71
3.3.5. Phương pháp TNSP.....	71

3.4. Phương pháp đánh giá kết quả thực nghiệm sư phạm	71
3.4.1. Đánh giá tính tích cực và tính tư lực học tập của HS trong quá trình học tập(Đánh giá về mặt đị	71
3.4.2. Đánh giá qua kết quả bài kiểm tra(Đánh giá về mặt định lượng).....	72
3.5. Đánh giá kết quả của TNSP.	73
3.5.1. Đánh giá TTC và TTL trong học tập của HS trong quá trình dạy học. ...	73
3.5.2 Đánh giá TTC và TTL trong học tập của HS qua bài kiểm tra.	75
KẾT LUẬN CHUNG	87
TÀI LIỆU THAM KHẢO	88
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BGH.....	Ban giám hiệu
DH	Dạy học
DH GQVĐ.....	Dạy học giải quyết vấn đề
ĐC.....	Đối chứng
Đ D DH.....	Đồ dùng dạy học
GQVĐ.....	Giải quyết vấn đề
GV.....	Giáo viên
HS.....	Học sinh
PH & GQVĐ.....	Phát hiện và giải quyết vấn đề
PTDH.....	Phương tiện dạy học
QTDH.....	Quá trình dạy học
THPT.....	Trung học phổ thông
TLTHT.....	Tự lực trong học tập
TN.....	Thực nghiệm
TNSP.....	Thực nghiệm sư phạm
TTC.....	Tính tích cực
TTL.....	Tính tự lực

DANH MỤC CÁC BẢNG

	<i>Trang</i>
Bảng 1.1. Hứng thú và mức độ tích cực học tập của HS	23
Bảng 2.1 Kết quả thí nghiệm	44
Bảng 3.1: Chất lượng học tập của các nhóm TN và nhóm ĐC.....	70
Bảng 3.2:Tổng hợp kết quả, thái độ, tình cảm, tác phong của HS	73
Bảng 3.3: Mức độ sẵn sàng học tập của HS	75
Bảng 3.4: Xếp loại bài kiểm tra số 1:.....	76
Bảng 3.5: Phân phối tần suất bài kiểm tra số 1	77
Bảng 3.6:Các tham số thống kê của bài kiểm tra số 1	78
Bảng 3.7: Bảng kết quả bài kiểm tra số 2	78
Bảng 3.8: Xếp loại bài kiểm tra số 2:.....	79
Bảng 3.9:Phân phối tần suất bài kiểm tra số 2.....	80
Bảng 3.10 Các tham số thống kê của bài kiểm tra số 2	81
Bảng 3.11:Bảng kết quả bài kiểm tra số 3	81
Bảng 3.12: Xếp loại bài kiểm tra số 3:.....	82
Bảng 3.13: Phân phối tần suất bài kiểm tra số 3	83
Bảng 3.14: Các tham số thống kê của bài kiểm tra số 3	84
Bảng 3.15:Tổng hợp các thống kê qua 3 bài kiểm tra TNSP	84

DANH MỤC CÁC HÌNH VẼ, SƠ ĐỒ, BIỂU ĐỒ

	<i>Trang</i>
Hình 1.1: Sơ đồ cấu trúc tâm lý của hoạt động	15
Hình 1.2: Sơ đồ quan hệ người dạy - người học và đối tượng dạy học trong quá trình dạy học	17
Hình 2.1: Chu trình sáng tạo V.G. Ra- zu- mốp- xki).....	27
Hình 2.2: Sơ đồ tư duy nội dung chương “Dòng điện không đổi”[34].....	34
Hình 2.3: Sơ đồ cấu trúc nội dung chương “Dòng điện không đổi”	35
Hình 2.4: Sơ đồ tiến trình xây dựng kiến thức “ Định luật Ôm đối với toàn mạch” Định luật Ôm đối với toàn mạch và định luật bảo toàn và chuyển hoá năng lượng”	40
Hình 2.5: Đồ thị biểu diễn mối quan hệ giữa U và I trong toàn mạch	45
Hình 2.6: Sơ đồ lắp ráp mạch điện kín.	49
Hình 3.1: Biểu đồ xếp loại bài kiểm tra số 1	76
Hình 3.2: Đồ thị đường phân phối tần suất bài kiểm tra số 1.....	77
Hình 3.3: Biểu đồ xếp loại bài kiểm tra số 2	79
Hình 3.4: Đồ thị đường phân phối tần suất bài kiểm tra số 2.....	80
Hình 3.5: Biểu đồ xếp loại bài kiểm tra số 3	82
Hình 3.6: Đồ thị đường phân phối tần suất bài kiểm tra số 3.....	83